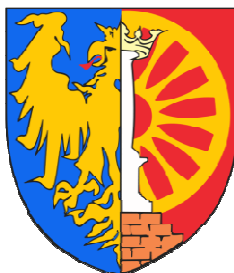

7. INWENTARYZACJA OBIEKTÓW HISTORYCZNYCH I KULTUROWYCH GMINY ZAWADZKIE

W skład gminy wchodzi miasto Zawadzkie i 2 sołectwa:
Żędowice, Kielcza

7.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ZAWADZKIE

Gmina Zawadzkie to gmina miejsko-wiejska w województwie opolskim, w powiecie strzeleckim.

Położenie geograficzne i krótka charakterystyka

Gmina Zawadzkie leży we wschodniej części województwa opolskiego. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 901 i 426, gmina jest oddalona od autostrady A4 około 25 km. Od północy graniczy ona z gminami Kolonowskie, Dobrodzień i Pawonków (woj. śląskie), od zachodu z gminą Jemielnica, natomiast od wschodu graniczy z gminą województwa śląskiego Krupski Młyn, a od południa z gminą Wielowieś należąca także do województwa śląskiego. Gmina położona jest na Równinie Opolskiej będącej częścią Niziny Śląskiej. Ma ona powierzchnię 82,24 km² z czego ponad 60 % stanowią lasy. Gminę Zawadzkie zamieszkuje około 13.050 osób.

Dziedzictwo kulturowe – Stan obecny

W gminie Zawadzkie na dziedzictwo kulturowe składają się przede wszystkim obiekty sakralne: kościoły, kapliczki. Ciekawym obiektem zabytkowym jest drewniana chata w Kielczy oraz pałacyk myśliwski.

7.2. Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków

Kielcza

Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja, XIX, nr rej.: 1134/66 z 10.02.1966. Początkowo był to kościół drewniany. W 1777 r. został zniszczony przez huragan który wystąpił na Górnym Śląsku. Obecna budowla pochodzi z 1779 r. i reprezentuje styl późnobarokowy. Na uwagę zasługuje zabytkowa ambona, chrzcielnica oraz figury świętych. Był on modernizowany w 1826 r., dobudowano wtedy kruchtę przy wejściu bocznym. W 1889 r. dobudowano „babinicę” - kruchtę boczną z chórkim oraz przedsionek z wejściem na chór. Od najdawniejszych czasów patronem kościoła jest św. Bartłomiej apostoł i męczennik.

Dom drewniany „chałupa”, ul. Dobrego Pasterza 35, z 1831, nr rej.: 1784/66 z 8.10.1966r. Najstarszy budynek na terenie gminy Zawadzkie. Jej budowa związana jest z działalnością księdza Franciszka Heisiga. Przebywał on w Kielczy od 1786 do 1840 roku. W latach 1818 - 1825 tymczasowo służył w parafii Świbie. Za zarobione tam pieniądze wybudował niedaleko kościoła w Kielczy domek. Służył on jako szpital dla ubogich. Obecnie chata jest własnością Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu - Bierkowicach. Znajduje się tam dom kultury, klub i biblioteka.

Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich na cmentarzu rzymsko – katolickim, ul. Dobrego Pasterza z 1921 r., nr rej. 193/88.

Zawadzkie

Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim ul. Opolska, z 1921 r., nr rej. 194/88 z 3.10.1988 r.

Pałacyk myśliwski, ul. Czarna 2, nr rej.: 2219/86 z 25.02.1986 r. pochodzący z 1856 roku. Został wybudowany na terenie rezerwatu w kolonii Kąty (Kunten) przez hrabiego Andrzeja Renarda. Na mapie leśnej z 1909 roku posiadał nazwę "Jagdschloss Malepartus". W zamku tym do 1880 roku znajdowała się siedziba Nadleśnictwa. W 1880 roku hrabia oddał do użytku następny zamek pod nazwą "Eichhorst", który po dzień dzisiejszy jest siedzibą Nadleśnictwa Zawadzkie. Kolejnym właścicielem w 1910 roku był hrabia Franz Hubert von Thiele - Winckler, właściciel zamków w Pszczynie i Mosznej. Najprawdopodobniej to hrabia Thiele-Winckler przebudował go w stylu podobnym do zamku w Mosznej. Obecnie jest to Dom Pomocy dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej prowadzony przez Zgromadzenie Braci Szkolnych.

Żędowice

Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim, przy ul. Piaskowej z 1921 r., nr rej. 166/88.

7.3. Wykaz obiektów objętych ewidencją zabytków Gminy Zawadzkie

Zawadzkie

1. **Pałacyk myśliwski**, ul. Czarna 2
2. **Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich** na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim ul. Opolska
3. Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Świętej Rodziny ul. Lubliniecka
4. Plebania kościoła rzymsko-katolickiego ul. Lubliniecka 5
5. Pastorówka przy kościele ewangelicko – augsburskim ul. Opolska 21
6. **Kościół ewangelicko – augsburski** ul. Opolska, wybudowany w 1893 r., obiekt do dziś funkcjonuje jako zbór ewangelicki.
7. Cmentarz parafialny ul. Opolska 1
8. Dom ul. Andrzeja 1
9. Dom ul. Andrzeja 2
10. Obora ul. Andrzeja 2
11. Dom ul. Andrzeja 3
12. Dom ul. Andrzeja 4

- 13.Dom ul. Andrzeja 5
- 14.Budynek gospodarczy ul. Andrzeja 5
- 15.Dom ul. Andrzeja 6
- 16.Obora ul. Andrzeja 6
- 17.Dom ul. Andrzeja 7
- 18.Dom ul. Andrzeja 8
- 19.Dom ul. Andrzeja 10
- 20.Dom ul. Dębowa 1
- 21.Dom ul. Dębowa 3
- 22.Dom ul. Dębowa 5
- 23.Dom ul. Dębowa 7
- 24.Dom ul. Dębowa 9
- 25.Budynek byłej szkoły ul. Dębowa 11
- 26.Budynek biurowy – administracyjny ul. Dębowa 13
- 27.Dom ul. Dworcowa 4
- 28.Komórki lokatorskie ul. Dworcowa 4
- 29.Budynek (bank, poczta) ul. Dworcowa 5
- 30.Komórki lokatorskie ul. Dworcowa 6
- 31.Oficyna ul. Dworcowa 6A
- 32.Oficyna ul. Dworcowa 8A
- 33.Dom ul. Dzierżyńskiego 1A (obecnie ul. Handlowa),
- 34.Komórki lokatorskie ul. Dzierżyńskiego 1A – (obecnie ul. Handlowa),
- 35.Dom ul. Harcerska 1
- 36.Komórki lokatorskie ul. Harcerska 1
- 37.Budynek stacyjny stacji PKP ul. Kolejowa 1
- 38.Warsztat ul. Kolejowa 1
- 39.Dom ul. Kolejowa 4
- 40.Komórki lokatorskie ul. Kolejowa 4
- 41.Dom ul. Kolejowa 6
- 42.Dom ul. Kolejowa 10
- 43.Dom ul. Kolejowa 12
- 44.Komórki lokatorskie ul. Kolejowa 12
- 45.Dom ul. Kolejowa 14
- 46.Dom ul. Krótka 2
- 47.Osiedle robotnicze ul. Ligonia 1-15
- 48.Dom ul. Lubliniecka 1
- 49.Dom ul. Lubliniecka 2
- 50.Dom ul. Lubliniecka 3
- 51.Dom ul. Lubliniecka 4
- 52.Osiedle robotnicze ul. 1 Maja 9 - 31
- 53.Osiedle robotnicze ul. 1 Maja 10 - 30
- 54.Dom w osiedlu robotniczym ul. Miarki 1
- 55.Komórki lokatorskie ul. Miarki 1

- 56.Dom w osiedlu robotniczym ul. Miarki 3
- 57.Dom w osiedlu robotniczym ul. Miarki 5
- 58.Domy w osiedlu robotniczym ul. Miarki 2, 4, 6
- 59.Domy w osiedlu robotniczym ul. Miarki 7, 11
- 60.Dom w osiedlu robotniczym ul. Miarki 9
- 61.Dom ul. Miarki 10
- 62.Dom ul. Miarki 12
- 63.Dom ul. Miarki 14
- 64.Dom ul. Miarki 16
- 65.Domy w osiedlu robotniczym ul. Miarki 13, 15, 17
- 66.Dom w osiedlu robotniczym ul. Miarki 20/20A
- 67.Osiedle robotnicze ul. Mickiewicza 2-12
- 68.Dom ul. Mickiewicza 3
- 69.Dom ul. Opolska 6
- 70.Dom ul. Opolska 8
- 71.Dom ul. Opolska 10
- 72.Dom ul. Opolska 12
- 73.Dom ul. Opolska 14
- 74.Dom ul. Opolska 16
- 75.Dom ul. Opolska 20
- 76.Oficyna ul. Opolska 20A
- 77.Dom ul. Opolska 22
- 78.Dom ul. Opolska 28
- 79.Dom ul. Opolska 30
- 80.Oficyna (bar – restauracja) ul. Opolska 30
- 81.Warsztat ul. Opolska 30
- 82.Dom ul. Opolska 34
- 83.Dom ul. Opolska 27/27A
- 84.Dom ul. Opolska 29/29A
- 85.Dom ul. Opolska 31/31A
- 86.Dom ul. Opolska 33/33A
- 87.Dom ul. Opolska 35A
- 88.Dom ul. Opolska 37/37A
- 89.Dom ul. Opolska 39/39A
- 90.Dom ul. Opolska 41/41A
- 91.Komórki lokatorskie ul. Opolska 41A/43
- 92.Dom ul. Opolska 43/43A
- 93.Dom ul. Opolska 40
- 94.Dom ul. Opolska 42
- 95.Dom ul. Opolska 44
- 96.Budynek gospodarczy ul. Opolska 45
- 97.Szkoła ul. Opolska 47
- 98.Szkoła ul. Opolska 48A

99. Dom ul. Opolska 49
100. Komórki lokatorskie ul. Opolska 49
101. Dom ul. Opolska 51
102. Oficyna ul. Opolska 51
103. Dom ul. Opolska 56
104. Warsztat ul. Opolska 56
105. Dom ul. Opolska 62
106. Budynek gospodarczy ul. Opolska 62
107. Dom ul. Opolska 64
108. Stodoła ul. Opolska 65
109. Obora ul. Opolska 65
110. Dom ul. Opolska 66
111. Dom ul. Opolska 67
112. Dom ul. Opolska 69
113. Dom ul. Opolska 70A
114. Dom ul. Opolska 71
115. Dom ul. Opolska 73
116. Transformator sieci elektrycznej (budynek obok nr 73)
117. Dom ul. Opolska 76
118. Dom ul. Opolska 77
119. Dom ul. Opolska 79
120. Dom ul. Opolska 81
121. Dom ul. Opolska 83
122. Dom ul. Opolska 84
123. Dom ul. Opolska 85
124. Dom ul. Opolska 86
125. Dom ul. Opolska 87
126. Dom ul. Opolska 90
127. Dom ul. Opolska 91
128. Dom ul. Opolska 92
129. Dom ul. Opolska 94
130. Dom ul. Opolska 96
131. Budynek gospodarczy ul. Opolska 108A
132. Dom ul. Opolska 116
133. Dom ul. Opolska 118
134. Dom ul. Opolska 124
135. Dom ul. Opolska 126
136. Dom ul. Opolska 128
137. Dom ul. Opolska 132
138. Kaplica cmentarna ul. Opolska
139. Budynek biurowy ul. Polna 3
140. Dom ul. Stawowa 2
141. Budynek gospodarczy ul. Stawowa 2

142. Dom ul. Stawowa 8
143. Dom ul. Stawowa 12
144. Budynek gospodarczy ul. Stawowa 12
145. Budynek biurowy – Nadleśnictwo ul. Strzelecka 6
146. Wozownia w zespole Nadleśnictwa ul. Strzelecka 6
147. Stodoła w zespole Nadleśnictwa ul. Strzelecka 6
148. Leśniczówka „Rytwiny” ul. Strzelecka 8
149. Stodoła w zespole leśniczówki „Rytwiny” ul. Strzelecka 8
150. Dom ul. 20 - Stycznia 1
151. Dom ul. 20 – Stycznia 3/5
152. Dom ul. Szpitalna 1
153. Dom ul. Ks. Wajdy 3
154. Dom ul. Ks. Wajdy 10
155. Dom ul. Ks. Wajdy 12
156. Osiedle robotnicze ul. Waryńskiego 3 -19
157. Osiedle robotnicze ul. Zielona 1 -11
158. Park widokowy ul. Dębowa/Opolska
159. Aleja dębowa ul. Andrzeja
160. Aleja dębowa ul. Czarna
161. Aleja dębowa ul. Opolska/Strzelecka
162. Aleja dębowa ul. Ks. Wajdy
163. Krzyż przy ul. Chopina. Jego fundatorem był p. K. Kusz, który wraz z innymi mieszkańcami postawił go w tym miejscu w 1947 roku jako podziękowanie za ocalenie życia w czasie II wojny światowej (pe).
164. Krzyż przy ulicy Opolskiej z 1903 roku (pe).
165. Krzyż przy ul. Szymanowskiego został postawiony przez parafian z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Znajduje się na skrzyżowaniu ulic A. Mickiewicza i K. Szymanowskiego, tuż obok torów kolejowych. Przed jego postawieniem w miejscu tym dochodziło do wielu śmiertelnych wypadków. Odkąd został w tym miejscu ufundowany krzyż, tuż obok torów kolejowych, nie doszło do żadnego wypadku śmiertelnego na tym przejeździe. (pe).

Kielcza

166. **Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja** ul. Dobrego Pasterza
167. **Dom drewniany „chałupa”**, ul. Dobrego Pasterza 35
168. **Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich** na cmentarzu rzymsko – katolickim, ul. Dobrego Pasterza
169. Dzwonnica przy kościele parafialnym ul. Dobrego Pasterza
170. Kaplica cmentarna na cmentarzu „Nowym” ul. Dobrego Pasterza
171. Droga Krzyżowa – 14 kapliczek na cmentarzu „Nowym” ul. Dobrego Pasterza

- 172. Kapliczka przydrożna ul. Dobrego Pasterza 14
- 173. Plebania przy kościele parafialnym ul. Dobrego Pasterza 26
- 174. Dom ul. Dobrego Pasterza 37
- 175. Dom ul. Opolska 24
- 176. Dom ul. Opolska 26
- 177. Rządówka w zespole pofolwarcznym ul. Stare Osiedle 1
- 178. Stodoła w zespole pofolwarcznym ul. Stare Osiedle 14
- 179. Gorzelnia w zespole pofolwarcznym ul. Stare Osiedle 19
- 180. Dom ul. Ks. Wajdy 14
- 181. Dom ul. Ks. Wajdy 27
- 182. Dom ul. Ks. Wajdy 31

Żędowice

- 183. Kościół parafialny p.w. MB Bolesnej ul. Ks. Wajdy 10. Budowla pochodzi z lat 1949 -1950. Uzupełnia ją wieża ze starego kościoła, wybudowanego w 1885 r. W kościele znajduje się kopia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Kopia została zakupiona w 1907 r. na pamiątkę cudownego objawienia Matki Boskiej, które zdaniem mieszkańców, miało miejsce 25 lipca 1904 r. na szybie starej szkoły. 70 lat później kościół w Żędowicach ustanowiony został sanktuarium maryjnym.
- 184. **Mogiła Zbiorowa Powstańców Śląskich** na cmentarzu parafialnym rzymsko – katolickim, przy ul. Piaskowej
- 185. Kaplica ul. Ks. Wajdy
- 186. Kapliczka przy ul. Ziaji (pe)
- 187. Zajazd ul. Ks. Wajdy
- 188. Budynek stacyjny stacji kolejowej ul. Dworcowa 17
- 189. Dom ul. Dworcowa 11
- 190. Dom ul. Dworcowa 16
- 191. Dom ul. Dworcowa 18
- 192. Dom ul. Dworcowa 25
- 193. Komórki lokatorskie ul. Harcerska 1
- 194. Dom ul. Harcerska 5
- 195. Dom ul. Konopnickiej 6
- 196. Dom ul. Miarki 5

- 197. Młyn wodny ul. Stawowa. Młyn należy do rodziny Thielów od roku 1864. Wówczas to pradziadek obecnego właściciela p. Alferda Thiel kupił młyn wraz z zabudowaniami gospodarczymi od spółki Minerwa. Pomimo nieszczęść i wypadków, które dotknęły to

gospodarstwo. W latach 30 - tych powódź zniszczyła część zabudowań mieszkalnych, 20 lat później pożar strawił część młyna, architektura całego obejścia została zachowana po dzień dzisiejszy. Jest to jedyny w okolicy młyn tego rodzaju. Chociaż nie spełnia już swoich pierwotnych funkcji, wszystkie maszyny i urządzenia zostały zachowane w oryginalnym stanie. Część zabytkowa młyna dostępna jest dla zwiedzających.

198. Dom ul. Opolska 30
199. Dom ul. Opolska 41
200. Dom ul. Opolska 42
201. Dom ul. Opolska 48
202. Dom ul. Opolska 50
203. Dom ul. Opolska 52/54
204. Dom ul. Opolska 65
205. Dom ul. Opolska 66
206. Dom ul. Opolska 67
207. Dom ul. Opolska 69
208. Dom ul. Opolska 72
209. Dom ul. Opolska 73
210. Dom ul. Opolska 87
211. Dom ul. Opolska 89
212. Dom ul. Opolska 91
213. Obora ul. Opolska 91
214. Dom ul. Opolska 93
215. Dom ul. Opolska 95
216. Dom ul. Opolska 128
217. Dom ul. Opolska 134
218. Dom ul. Opolska 148
219. Dom ul. Stawowa 1
220. Młyn wodny ul. Młyńska z 1910 r. należący do państwa Bombelka.
221. Dom ul. Strzelecka 4
222. Budynek gospodarczy ul. Strzelecka 10
223. Transformator sieci elektrycznej ul. Strzelecka 12
224. Dom ul. Strzelecka 22
225. Kapliczka przydrożna ul. Strzelecka z 1780 r. Jest to kapliczka - dzwonnica zwana przez mieszkańców Żędowic „dzwonkiem”. Kapliczka ta jest dwukondygnacyjna zakończona stożkowatym, okrągłym daszkiem pokrytym gontem, pod którym znajduje się mały dzwonek. Jest ona murowana w formie kwadratu, otynkowana z wewnątrz i zewnątrz. Ołtarz znajduje się po stronie zachodniej zwrócony ku wschodowi. W środku ołtarza znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, a po bokach są dwie drewniane figury - rzeźby św. Franciszka i św. Klary.

226. Kapliczka ul. Strzelecka, obok straży pożarnej znajduje się druga kapliczka. Jest ona w kształcie słupa, wymurowana i otynkowana z dwuspadowym dachem pokrytym papą. W środku znajduje się rzeźba św. Jana Nepomucena. Została ona zbudowana w XIX wieku (pe).
227. Dom ul. Strzelecka 43
228. Dom ul. XXX – lecia 2
229. Aleja dębowa nad „Kanałem Huty” ul. Młyńska
230. Cmentarz ul. Piaskowa

7.4. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA WYBRANYCH ZABYTKÓW Z GMINY ZAWADZKIE

Kielcza, Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja Zawadzkie, kościół ewangelicki

Kielcza, dom drewniany „chałupa”, ul. Dobrego Pasterza 35

Pałacyk myśliwski, ul. Czarna 2

Żędowice, Kościół parafialny p.w. MB Bolesnej ul. Ks. Wajdy

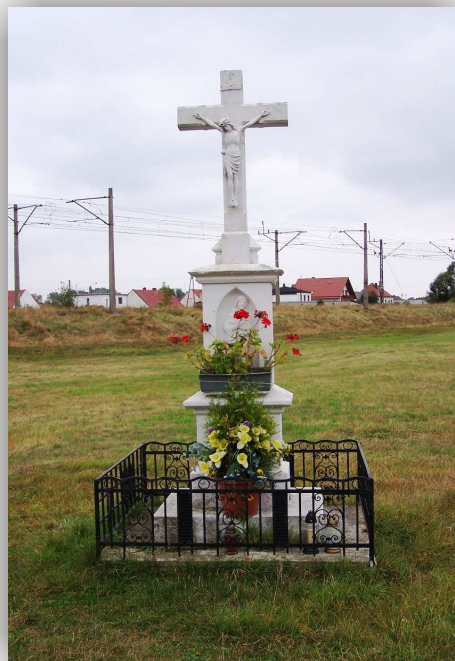
Zawadzkie, pastorówka przy kościele ewangelickim, ul. Opolska

Zawadzkie, plebania przy kościele rzym. – kat. ul. Lubliniecka

Zawadzkie, kościół rzym.- kat., ul. Lubliniecka

Żędowice, krzyż ul. Ks. Gajdy

Żędowice, kapliczka ul. Ziaji

Zawadzkie, dom ul. Lubliniecka 4

Żędowice, młyn ul. Stawowa